

KMETIJSKO-OKOLJSKA-PODNEBNA PLAČILA 2015-2020

VSEBINA

1. UVOD	3
1.1. Namen ukrepa	3
1.2. Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP	3
Pogoji upravičenosti	3
Program aktivnosti	4
Splošni pogoji	4
1.3. Operacije	4
1.4. Območje izvajanja	5
1.5. Trajanje obveznosti	5
1.6. Sprememba površin, vključenih v obveznost	5
1.7. Kontrolni sistem	5
1.8. Spremembe nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU	5
1.9. Višina plačil	6
1.10 Hramba dokumentacije	6
2. OPIS OPERACIJ	6
2.1. POLJEDELSTVO IN ZELENJADARSTVO	6
2.2. HMELJARSTVO	8
2.3. SADJARSTVO	9
2.4. VINOGRADNIŠTVO	10
2.5. TRAJNO TRAVINJE I	12
2.6. TRAJNO TRAVINJE II	13
2.7. POSEBNI TRAVIŠČNI HABITATI	14
2.8. TRAVIŠČNI HABITATI METULJEV	15
2.9. HABITATI PTIC VLAŽNIH EKSTENZIVNIH TRAVNIKOV	16
2.10. STELJNIKI	16
2.11. VODNI VIRI	17
2.12. OHRANJANJE HABITATOV STRMIH TRAVNIKOV	18
2.13. GRBINASTI TRAVNIKI	18
2.14. REJA DOMAČIH ŽIVALI NA OBMOČJU POJAVLJANJA VELIKIH ZVERI	19
2.15. PLANINSKA PAŠA	19
2.16. VISOKODEBELNI TRAVNIŠKI SADOVNJAKI	20
2.17. OHRANJANJE MEJIC	20
2.18. REJA LOKALNIH PASEM, KI JIM GROZI PRENEHANJE REJE	21
2.19. OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV, KI JIM GROZI GENSKA EROZIJA	21

1. UVOD

Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (PRP 2014–2020) prinaša nove možnosti za črpanje finančnih sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Z letom 2015 se bo v okviru PRP 2014–2020, ki ga je Evropska komisija 13. 2. 2015 uradno potrdila, začel izvajati tudi ukrep kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (ukrep KOPOP), ki bo nadomestil obstoječi ukrep kmetijsko okoljskih plačil (KOP) iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013. Namen brošure je zagotoviti pravočasno informiranost javnosti v zvezi s ključnimi zahtevami in potekom vseh aktivnosti v povezavi z omenjenim ukrepom, kar je zlasti pomembno za tiste upravičence, ki se bodo želeli že v letu 2015 vključiti v ta ukrep.

Namesto dosedanjega paketnega pristopa, kjer je vsak od 24. kmetijsko okoljskih podukrepov vključeval več zahtev, se ukrep KOPOP sestoji iz 19 operacij, ki so sestavljene iz obveznih in izbirnih zahtev. Upravičenec, ki se odloči za vstop v katero izmed operacij, mora izvajati obvezne zahteve, lahko pa izbere tudi eno ali več izbirnih zahtev posamezne operacije, če so v okviru posamezne operacije le-te na voljo.

1.1. NAMEN UKREPA

Ukrep KOPOP je namenjen ohranjanju in spodbujanju nadstandardnih kmetijskih praks, ki predstavljajo višje zahteve od običajne kmetijske prakse. Podpora je tako namenjena tistim kmetijskim gospodarstvom (KMG), ki pri gospodarjenju s kmetijskimi zemljišči prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti in krajine, varovanju vodnih virov, ter s prilagoditvijo kmetovanja prispevajo k blaženju in prilagajanju podnebnim spremembam. Aktivnosti, ki se bodo izvajale in bodo prispevale k ohranjanju oz. izboljšanju stanja, so v ukrepu KOPOP definirane kot zahteve v okviru operacij.

Pravne podlage za izvajanje ukrepa KOPOP so 28. člen Uredbe 1305/2013/EU, PRP 2014–2020 ter nacionalna uredba, ki ureja plačila za ukrep KOPOP.

1.2. POGOJI IN ZAHTEVE ZA IZVAJANJE UKREPA KOPOP

Ukrep KOPOP sestavlja 19 operacij, znotraj katerih so obvezne in, kjer so na voljo, tudi izbirne zahteve. Upravičenec lahko na isti površini istočasno izvaja več operacij oz. zahtev. V vsakem primeru mora prevzete obveznosti KOPOP (obvezne in izbirne zahteve) izvajati pet let. Seznam dovoljenih kombinacij KOPOP operacij in zahtev bo dostopen na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP).

Ohranja se pravilo iz PRP 2007–2013, da je najmanjša upravičena površina za posamezno zahtevo 0,1 ha. Na KMG mora biti v posamezno zahtevo vključenih najmanj 0,3 ha površin. Novost ukrepa KOPOP je, da mora KMG imeti skupno najmanj 1 ha kmetijskih površin, sicer vstop v ukrep KOPOP ne bo možen. Izjemi sta operaciji Ohranjanje mejic, ki je vezana na tekoči meter, in Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje, ki je vezana na GVŽ.

Kmetijske rastline, za katere se lahko v okviru posamezne zahteve uveljavlja plačilo, so opredeljene pri posamezni zahtevi v nacionalni uredbi, ki ureja plačila za ukrep KOPOP, in na spletnih straneh MKGP ter ARSKTRP (Šifrant vrst oziroma skupin kmetijskih rastlin ter pomoči).

Vsaka zahteva (obvezna in izbirna) je finančno ovrednotena. Plačila za posamezne zahteve so določena na osnovi modelnih kalkulacij, ki upoštevajo stroške za kritje vseh ali dela dodatnih stroškov oz. izpada dohodka zaradi prevzetih obveznosti iz naslova ukrepa KOPOP. Upravičenci bodo za izvajanje zahtev, vezanih na ohranjanje naravovarstveno pomembnih travnišč, vodnih virov in krajine, upravičeni do 100 % izračunane vrednosti za izgubo dohodka oz. dodatno delo, ki bo nastalo zaradi izvajanja posamezne zahteve, za zahteve v okviru ostalih operacij pa je plačilo 60 % glede na izračunano vrednost zahteve. V PRP 2007–2013 so plačila KOP krila 41 % izračunane vrednosti iz modelnih kalkulacij.

KMG bo ob vstopu v ukrep KOPOP moral najprej izpolnjevati pogoje upravičenosti. S prevzemom obveznosti pa bodo v obdobju trajanja obveznosti morali biti izpolnjeni splošni pogoji za izvajanje ter posamezne zahteve operacij, ki jih bo upravičenec izbral.

Pogoji upravičenosti

Ob vstopu v ukrep mora KMG izpolnjevati naslednje pogoje upravičenosti:

- obsegati mora najmanj 1 ha kmetijskih površin;
- vpisano mora biti v register kmetijskih gospodarstev (RKG);
- nosilec KMG mora imeti opravljen 6-urni program usposabljanja s področja kmetijsko okoljskih in kmetijsko podnebnih vsebin;
- izdelan mora imeti program aktivnosti kmetijskega gospodarstva.

Če KMG pogojev upravičenosti ne izpolni, ne more vstopiti v ukrep KOPOP.

Program aktivnosti

Novost v ukrepu KOPOP je tudi program aktivnosti (PA), ki ga morajo imeti nosilci KMG najpozneje en dan pred oddajo zbirne vloge (razen v letu 2015 najpozneje na dan oddaje zbirne vloge). PA izdelajo izvajalci svetovanj v sodelovanju z nosilcem KMG (upravičencem) (v letu 2015 kmetijsko svetovalna služba) pred vstopom v ukrep KOPOP. Namen priprave PA je informirati in pravočasno usposobiti upravičence za izvajanje ukrepa KOPOP. Obenem se v PA definirajo vse aktivnosti in obveznosti, ki se bodo na KMG izvajale iz naslova ukrepa KOPOP. Izdelava PA je za upravičenca brezplačna.

V primeru sprememb oz. dopolnitev izbora zahtev in kombinacij ukrepa KOPOP je potrebno PA dopolniti (novelirati). Če se upravičenec vključi v KOPOP in ukrep ekološko kmetovanje (EK), se izdelava PA za oba ukrepa.

V primeru KMG planine mora biti izdelan PA za planino, ki vključuje najmanj opis planine (podatki o zemljiščih in živalih) ter načrt ureditve pašnika in paše, določati pa mora tudi zahteve, ki se bodo izvajale, ter pravila rabe planinskega pašnika.

PA vsebuje glede na izbrane operacije oz. zahteve najmanj podatke o: KMG, nosilcu KMG, zemljiščih in živalih, izbranih operacijah oz. zahtevah, zasnovi kolobarja, vodenju evidenc uporabe živinskih in mineralnih gnojil na KMG, načrtu ureditve pašnika in paše ter analizi tal in gnojilnem načrtu za tiste GERK-e, na katerih se uporabljajo mineralna gnojila, zato morajo nosilci gnojilne načrte tal prinesiti na izdelavo PA.

V zvezi z **analizo tal in gnojilnim načrtom** morajo upravičenci upoštevati naslednje:

- Gnojilni načrt mora biti izdelan na podlagi analize tal, ki ni starejša od petih let. Kot še veljaven datum analize tal za leto 2015 se upošteva datum 1. 1. 2010. To pomeni, da gnojilni načrt, izdelan na primer 15. 3. 2015 na podlagi analize tal z veljavnostjo 1. 3. 2010 ni ustrezen, saj je bila analiza tal v času izdelave gnojilnega načrta že starejša od petih let. Na gnojilnem načrtu mora biti naveden datum izdelave tega načrta in ne le datum, ko je bil natisnjen.
- Analiza tal mora biti izdelana vsaj za naslednje parametre: P, K in organska snov. Za travinje analiza tal na organsko snov ni potrebna.
- Na analizi tal morajo biti navedeni vsi GERK-i, za katere je izdelana. Iz analize tal mora biti razvidno, kdo je le-to izdelal in datum analize tal. Obstoječe analize tal, ki so še veljavne, morajo vsebovati vse zgoraj navedene zahtevane podatke. V nasprotnem primeru jih je treba dopolniti z manjkajočimi podatki. Manjkajoče GERK-e na analizah tal lahko dopiše kmetijsko svetovalna služba, medtem ko manjkajoče parametre lahko dopolni le laboratorij, ki je izdelal prvotno analizo tal.
- Kot pripomoček pri jemanju vzorcev tal se uporabijo Navodila za odvzem vzorcev tal, namenjenih za kemijsko analizo, ki so dostopna prek spletnih strani MKGP, ARSKTRP in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS).

Splošni pogoji

Upravičenec mora:

- v obdobju trajanja obveznosti vsako leto opraviti najmanj 4-urni program usposabljanja v zvezi s kmetijsko okoljsko podnebnimi vsebinami;
- v prvih treh letih trajanja obveznosti najmanj enkrat uporabiti storitev svetovanja, v okviru katere se upravičencu svetuje glede pogojev in zahtev ter pravilnega izvajanja prevzetih kmetijsko okoljsko podnebnih obveznosti;
- ves čas trajanja obveznosti voditi evidenco o vseh delovnih opravilih, ki se izvajajo pri ukrepu KOPOP;
- upoštevati prepoved uporabe blata iz komunalnih čistilnih naprav.

KMG mora v primeru uporabe gnojil in fitofarmaceutskih sredstev voditi podatke o nabavi, porabi, oddaji in zalogi posameznih vrst gnojil in fitofarmaceutskih sredstev za vse površine KMG.

1.3. OPERACIJE

Ukrep KOPOP vključuje naslednje operacije:

1. Poljedelstvo in zelenjadarstvo;
2. Hmeljarstvo;
3. Sadjarstvo;
4. Vinogradništvo;
5. Trajno travinje I;
6. Trajno travinje II;
7. Posebni traviščni habitati;
8. Traviščni habitati metuljev;
9. Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov;
10. Steljniki;
11. Vodni viri;
12. Ohranjanje habitatov strmih travnikov;

13. Grbinasti travniki;
14. Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri;
15. Planinska paša;
16. Visokodebelni travniški sadovnjaki;
17. Ohranjanje mejic;
18. Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje;
19. Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija.

1.4. OBMOČJE IZVAJANJA

Določene operacije se lahko izvajajo na območju celotne Slovenije in prispevajo k varovanju okolja nasploh, nekatere operacije pa se lahko izvajajo na omejenih območjih, ki so problematična z vidika onesnaževanja kmetijskega izvora, to so prispevna območja vodnih teles površinskih voda in vodnih teles podzemne vode iz Načrta upravljanja voda (NUV) ter območjih, ki so pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti (ekološko pomembna območja posebnih traviščnih habitatov (HAB), traviščnih habitatov metuljev (MET), steljnikov (STE), območja pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR), območje pojavljanja medveda in volka). Za ta območja so izdelani grafični sloji. Če upravičenci informacije, ali njihove površine ležijo v zgoraj omenjenih območjih, še nimajo, lahko to za svoj KMG-MID preverijo na spletni strani ARSKTRP, kjer so objavljeni vnaprej pripravljene obrazci (t.i. predtisk), grafični sloji teh območij so razvidni tudi iz spletnega RKG-pregledovalnika, dostopnega prek spletnih strani MKGP ali pa bodo to izvedeli najkasneje pri vnosu PA. Območja bodo opredeljena tudi v nacionalni uredbi, ki ureja plačila za ukrep KOPOP.

Določene operacije so glede na to, na katerih območjih ležijo posamezna zemljišča, med seboj povezane. V tem primeru se upravičenci lahko v take operacije vključijo le, če izvajajo vse obvezne zahteve povezanih operacij.

1.5. TRAJANJE OBVEZNOSTI

Upravičenec se z vstopom v ukrep KOPOP obveže, da bo na KMG ta ukrep izvajal ves čas trajanja obveznosti, to je **najmanj pet let**. Med trajanjem obveznosti ukrepa KOPOP zamenjava ene operacije oz. zahteve z drugo operacijo oz. zahtevo ni dovoljena.

V **ukrep KOPOP je možno vstopiti v letih 2015 in 2016**, razen operacij Posebni traviščni habitati, Traviščni habitati metuljev, Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov, Steljniki, Vodni viri, Ohranjanje habitatov strmih travnikov, Grbinasti travniki, Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri, Planinska paša in Visokodebelni travniški sadovnjaki, v katere je mogoče vstopiti v obdobju 2015-2020. V zahtevo Pokritost tal čez zimo v vinogradih, kjer medvrstni prostor ni pokrit z negovano ledino, znotraj operacije Vinogradništvo; je mogoče vstopiti le v letu 2016, v zahtevo Varovanje črede s pastirjem znotraj operacije Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri in v operacijo Ohranjanje mejic pa v obdobju 2016-2020.

Odstopanja od petletne obveznosti so dovoljena le v naslednjih primerih:

- če se v obdobju trajanja obveznosti celotno zemljišče oz. del zemljišča, na katero se nanaša obveznost, ali KMG prenese na drug KMG, lahko omenjeni KMG prevzame to obveznost ali pa obveznost preneha veljati, vračilo že prejetih sredstev pa se ne zahteva;
- zaradi višje sile ali izjemnih okoliščin, kot npr. smrt upravičenca, huda naravna nesreča, pogin domačih živali, ipd.

Primeri višje sile in izjemnih okoliščin ter odstopanj so natančneje navedeni v nacionalni uredbi, ki ureja plačila za ukrep KOPOP. Po zaključku petletne obveznosti bo mogoče letno podaljšanje izvajanja posamezne operacije, podaljšati pa bo mogoče le celotno obveznost.

1.6. SPREMEMBA POVRŠIN, VKLJUČENIH V OBVEZNOST

Obseg površine, vključene v obveznost, se lahko med leti spreminja za največ 10 % glede na prvo leto obveznosti.

1.7. KONTROLNI SISTEM

Integrirani administrativni in kontrolni sistem (IAKS), vključno s kontrolo navzkrižne skladnosti in kontrolo izvajanja obveznosti za ukrep KOPOP, izvaja ARSKTRP v skladu z relevantnimi predpisi EU in nacionalnimi predpisi.

1.8. SPREMEMBE NACIONALNE ZAKONODAJE IN ZAKONODAJE EU

V primeru sprememb nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU se obstoječe obveznosti za ukrep KOPOP uskladijo s temi spremembami. Če upravičenec take prilagoditve ne sprejme, njegova obveznost izvajanja ukrepa KOPOP preneha, pri čemer mu prejetih sredstev za obdobje, ko je obveznost veljala, ni treba vrniti.

1.9. VIŠINA PLAČIL

Za ukrep KOPOP je v obdobju 2014–2020 namenjenih dobrih 203,6 milijonov eurov. Letna višina plačil za posamezne zahteve je navedena pri opisu teh zahtev.

Vse zahteve so finančno ovrednotene in s kombinacijo posameznih obveznih in izbirnih zahtev znotraj operacije in med operacijami lahko upravičenec na isti površini prejme največ 600 eurov/ha letno za njivske površine, 900 eurov/ha letno za trajne nasade oz. 450 eurov/ha letno za ostale površine (trajno travinje, mejice) oz. 200 eurov/GVŽ letno. Če pri dovoljenih kombinacijah prihaja do istovrstnih stroškov, je plačilo za take kombinacije nižje, saj so istovrstni stroški v plačilu upoštevani samo enkrat.

Z namenom preprečitve dvojnih plačil s I. stebrom so bile pri ukrepu KOPOP upoštevane primerljive oz. podobne kmetijske prakse, ki se izvajajo za namen diverzifikacije z namenom zelene komponente. Plačila za te zahteve KOPOP zato vključujejo samo dodatne stroške in izgubo dohodka za aktivnosti, ki presegajo kmetijske prakse diverzifikacije. Za zahteve KOPOP, katerih aktivnosti so enake praksam zelene komponente v okviru površin z ekološkim pomenom, bodo upravičenci prejeli plačila le za površine, ki presegajo zahtevan minimalni skupni obseg površin z ekološkim pomenom. Podrobneje je to določeno v nacionalni uredbi, ki ureja plačila za ukrep KOPOP.

1.10 HRAMBA DOKUMENTACIJE

Upravičenci morajo na KMG pet let po zadnji pridobitvi plačila za ukrep KOPOP hraniti vse račune o nakupu (npr. gnojil, sredstev za varstvo rastlin, feromonskih vab, sadilnega materiala ipd.), razne deklaracije (npr. za gnojila, sredstva za varstvo rastlin, feromonske vabe ipd.), pogodbe z izvajalci raznih storitev (npr. za mehansko zatiranje plevelov, konzervirajočo obdelavo ipd.), račune za opravljene storitve s strani strojnega krožka (npr. za mehansko zatiranje plevelov, konzervirajočo obdelavo ipd.) in drugo dokumentacijo (npr. dokazilo, da so pastirski psi cepljeni ipd.).

2. OPIS OPERACIJ

2.1. POLJEDELSTVO IN ZELENJADARSTVO

Operacija Poljedelstvo in zelenjadarstvo prispeva k izboljšanju stanja tal in voda prek izboljšanja rodovitnosti in strukture tal, povečevanja mikrobiološke aktivnosti tal, varovanja tal pred škodljivimi vplivi vremena (zaskorjenost, izguba vlage, erozija), fitosanitarnih učinkov, kot so manjša zapleveljenost, manjša prisotnost škodljivcev in povzročiteljev bolezni, preprečevanje izpiranja hranil v podtalje. Operacija vključuje obvezni zahtevi in izbirne zahteve, ki se izvajajo na njivskih površinah (na GERK-ih z vrstama rabe »1100 - njive« in »1170 - jagode na njivi«). Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi eno ali več izbirnih zahtev te operacije. Izbirne zahteve je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezni zahtevi, razen izbirne zahteve POZ_FFSV, ki se izvaja na vseh njivskih površinah KMG.

Upravičenci, katerih površine ležijo na prispevnih območjih vodnih teles površinskih voda in območjih vodnih teles podzemne vode iz NUV, se v izvajanje operacije Poljedelstvo in zelenjadarstvo lahko vključijo le, če se istočasno vključijo tudi v izvajanje operacije Vodni viri z najmanj 30 % njivskih površin na območju Dravske kotline (NUV-D) in najmanj 20 % njivskih površin na drugih območjih iz NUV (Savinjska kotlina in Murska kotlina ter prispevna območja zadrževalnikov Šmartinsko, Perniško, Gajševsko in Ledavsko jezero) (NUV-O).

2.1.1. Petletni kolobar (POZ_KOL) – obvezna zahteva

V petletni kolobar morajo biti vključene najmanj tri različne kmetijske rastline kot glavni posevek, pri čemer so lahko žita v kolobarju največ trikrat, koruza je lahko v kolobarju prav tako največ trikrat, vendar nikoli zaporedoma. Naknadni posevki ne predstavljajo ene od treh različnih kmetijskih rastlin, ki morajo biti vključene v petletni kolobar. Morebitna zamenjava kmetijskih rastlin v kolobarju ne sme poslabšati kolobarja in negativno vplivati na okolje oz. zmanjšati učinkovitosti izvajanja zahteve. Zelenjadnice so v petletni kolobar lahko vključene vsako leto, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključene najmanj tri različne zelenjadnice kot glavni posevek. Njivska zelišča so lahko v petletni kolobar vključena vsako leto, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključena najmanj tri različna njivska zelišča kot glavni posevek. Praha na GERK-ih z vrsto rabe »1100 - njive« je lahko del kolobarja, vendar zanjo plačila za izvajanje zahteve ni mogoče uveljavljati. Jare in ozimne kmetijske rastline se štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju. Različni posevki koruze (koruza za zrnje, silažna koruza in sladka koruza) se štejejo kot ena kmetijska rastlina. Trava in travno deteljne mešanice so v kolobar lahko vključene največ trikrat, pri čemer se različne vrste trav in travno deteljnih mešanic štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju.

- Petletni kolobar mora biti za vsako poljino zasnovan že ob vstopu v operacijo. Zasnova kolobarja in kmetijska rastlina, ki sta navedena na zbirni vlogi, morata biti skladna s stanjem v naravi.
- Obseg: vse njivske površine, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.

- Območje izvajanja: celotna Slovenija, razen najožja vodovarstvena območja - državni nivo (VVO I).
- Višina plačila: 114,78 eura/ha letno.
Prezimni posevek, za katerega se pridobi plačilo za izbirno zahtevo POZ_ZEL ali za obvezno zahtevo VOD_ZEL za tekoče leto, se v naslednjem letu lahko vključi v obvezno zahtevo POZ_KOL, vendar do plačila za to zahtevo v tem letu ni upravičen. Pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK se plačilo za to zahtevo ne dodeli.

2.1.2. Nmin analiza (POZ_NMIN) – obvezna zahteva

Zahteva Nmin analiza pomeni izvajanje hitrih talnih testov na vsebnost mineraliziranega dušika v tleh za kmetijske rastline glavnega posevka.

Minimalno število analiz: če je površina do vključno 3 ha, je potrebna ena analiza, nad 3 do vključno 10 ha sta potrebni dve analizi, pri površini nad 10 ha posevka so potrebne štiri analize. Pred vstopom v operacijo se mora upravičenec udeležiti usposabljanja v zvezi z odvzemom vzorcev tal za analizo v okviru predhodnega usposabljanja. Na KMG je treba hraniti rezultat analize tal, iz katere sta razvidna podatka o datumu izdelave analize tal in številki GERK-a (GERK_PID), na katerega se ta analiza nanaša.

- Obseg: vse njivske površine, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija, razen VVO I.
- Višina plačila: 22,62 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.1.3. Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (POZ_NIZI) – izbirna zahteva

Zahteva pomeni nanos tekočih organskih gnojil s cisternami za neposreden vnos v tla ali nanos na površino tal neposredno pred setvijo in takojšnjo inkorporacijo. Nanos na površino tal pomeni nanos tekočih organskih gnojil skozi vlečne cevi ali vlečne sani, ki se vlečejo po tleh. Gnojenje neposredno pred setvijo pomeni, da od inkorporacije do setve ne sme preteči več kot sedem koledarskih dni. Takojšnja inkorporacija pomeni inkorporacijo najpozneje naslednji dan. Zahteva se mora na opisan način izvajati ves čas trajanja obveznosti. Uporaba opreme z razpršilno ploščo ni dovoljena. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjeni računi za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obseg: del njivskih površin, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 95,28 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.1.4. Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje) (POZ_POD) – izbirna zahteva

V okviru zahteve se kmetijske rastline sejejo po pravilu glavnega posevka. Pred setvijo naslednje kmetijske rastline, najpozneje pa do 15. 11. tekočega leta, se posevek podorje. Zahteva se lahko uveljavlja le kot neprezimni posevek.

- Obseg: del njivskih površin, lahko na delu GERK-a.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 126,00 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.1.5. Uporaba protiinsektnih mrež (POZ_FFMS) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja te zahteve se posevke oz. površine prekriva s protiinsektnimi mrežami z namenom zaščite kmetijskih rastlin pred insekti, pri čemer uporaba insekticidov ni dovoljena. Zahteva se lahko uveljavlja le za glavni posevek. Kot upravičene površine se lahko štejejo površine, ki so bile v posameznem letu pokrite s protiinsektno mrežo, pri čemer mora protiinsektna mreža zadoščati za vsaj eno tretjino površin, vključenih v zahtevo. Na KMG je treba hraniti račune, iz katerih je razviden nakup protiinsektnih mrež in račune za nakup fitofarmaceutskih sredstev.

- Obseg: del njivskih površin (najmanj 20 %), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 215,34 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.1.6. Uporaba samo fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih (POZ_FFVS) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se uporabljajo samo fitofarmaceutska sredstva (aktivne snovi), ki so dovoljena na VVO I. Seznam dovoljenih aktivnih snovi, ki jih je na VVO I prepovedano uporabljati, je dostopen prek spletnih strani MKGP in ARSKTRP. Zahteva se lahko uveljavlja le za glavni posevek. Na KMG je treba hraniti deklaracije za fitofarmaceutska sredstva in račune o nakupu teh sredstev.

- Obseg: vse njivske površine.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija, razen VVO I.
- Višina plačila: 26,52 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.1.7. Uporaba zastirk ali mehansko zatiranje plevelov (POZ_MEHZ) – izbirna zahteva

V okviru zahteve se v glavnih posevkih tla prekrivajo z zastirkami oz. se izvaja mehansko zatiranje plevelov, pri čemer uporaba herbicidov ni dovoljena. Mehansko zatiranje plevelov se izvede najpozneje do 25. 10. tekočega leta. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka, ali shranjeni računi o nakupu zastirke in fitofarmaceutskih sredstev, ali drugi dokazi o uporabi zastirke, pridelane na KMG.

- Obseg: del njivskih površin, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 89,46 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.1.8. Konzervirajoča obdelava tal (POZ_KONZ) - izbirna zahteva

Zahteva pomeni minimalno obdelavo tal za glavni posevek z rahljalnikom (gruber) in vrtavkasto brano, pri čemer oranje ni dovoljeno. Konzervirajočo obdelavo tal je treba izvesti najpozneje do 25. 10. tekočega leta. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obseg: del njivskih površin (najmanj 20 %), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 40,68 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.1.9. Ozelenitev njivskih površin (POZ_ZEL) – izbirna zahteva

Setev prezimnih posevkov (npr. ozimna pšenica, ozimna ogrščica ipd.) je potrebno opraviti najpozneje do 25. 10. tekočega leta. Tla morajo biti pokrita s prezimno zeleno odejo od 15. 11. tekočega leta do najmanj 15. 2. naslednjega leta. Obdelava ozelenjenih njivskih površin je dovoljena po 15. 2. naslednjega leta, pri čemer uporaba herbicidov za uničenje zelene prezimne odeje ni dovoljena. Zahteva se izvaja samo na njivskih površinah s povprečnim naklonom pod 20 %. Za pokritost tal s prezimnimi posevki se šteje, če je zelen pokrov viden na najmanj 70 % ozelenjene površine. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu fitofarmaceutskih sredstev.

- Obseg: del njivskih površin (najmanj 20 %), lahko na delu GERK-a.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija, razen VVO I.
- Višina plačila: 113,88 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.1.10. Neprezimni medonosni posevki (POZ_NEP) – izbirna zahteva

Setev neprezimnih medonosnih posevkov je potrebno opraviti najpozneje do 1. 8. tekočega leta. Tla morajo biti z neprezimnim medonosnim posevkom pokrita od 15. 8. tekočega leta do 16. 10. tekočega leta, obdelava ozelenjenih njivskih površin pa je mogoča po 16. 10. tekočega leta. V času izvajanja zahteve uporaba herbicidov in mineralnih dušikovih gnojil ni dovoljena. Za pokritost tal z neprezimnimi posevki se šteje, če je zelen pokrov viden na najmanj 70 % ozelenjene površine. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu fitofarmaceutskih sredstev in gnojil.

- Obseg: del njivskih površin (najmanj 20 %), lahko na delu GERK-a.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija, razen VVO I.
- Višina plačila: 93,60 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.2. HMELJARSTVO

Zahteve v okviru operacije Hmeljarstvo prispevajo k izboljšanju stanja tal in voda. Operacija vključuje obvezni zahtevi in izbirni zahtevi, ki se izvajajo v hmeljiščih (na GERK-ih z vrsto rabe »1160 – hmeljišče«). Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi eno ali več izbirnih zahtev te operacije. Izbirne zahteve je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezni zahtevi.

2.2.1. Pokritost tal v medvrstnem prostoru (HML_POKT) – obvezna zahteva

Tla v medvrstnem prostoru hmeljišča morajo biti od setve do podoravanja pokrita od 25. 7. do najmanj 25. 10. tekočega leta.

- Obseg: del površin hmeljišča, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 100,80 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.2.2. Nmin analiza (HML_NMIN) – obvezna zahteva

V okviru te zahteve se izdelajo hitri talni testi na vsebnost mineraliziranega dušika v tleh. Minimalno število analiz, ki jih je treba izdelati je: če je površina površin do vključno 3 ha, je potrebna ena analiza, pri površini nad 3 do 10 ha površin sta potrebni dve analizi, pri površini nad 10 ha so potrebne štiri analize. Pred vstopom v operacijo se mora upravičenec udeležiti usposabljanja v zvezi z odvzemom vzorcev tal za analizo v okviru predhodnega usposabljanja. Na KMG je treba hraniti rezultat analize tal, iz katere sta razvidna podatka o datumu izdelave analize tal in številki GERK (GERK_PID), na katerega se ta analiza nanaša.

- Obseg: del površin hmeljišča, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 22,86 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.2.3. Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (HML_NIZI) – izbirna zahteva

Zahteva pomeni izdelavo gnojevke, gnojnice in gnoja v tla, pri čemer se za nanos tekočih organskih gnojil na površino tal uporabi vlečne cevi ali vlečne sani, ki se vlečejo po tleh, in takojšnjo inkorporacijo. Takojšnja inkorporacija pomeni inkorporacijo najpozneje naslednji dan. Zahteva se mora na opisan način izvajati ves čas trajanja obveznosti. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obseg: del površin hmeljišč, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 95,34 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.2.4. Kompostiranje rastlinskih odpadkov po obiranju hmelja (HML_KOMP) – izbirna zahteva

Po obiranju hmelja se iz hmeljevine naredi kompostni kup. Upoštevajo se površine GERK-ov, na katerih se prideluje hmelj. Kompostni kup se ne sme nahajati na hmeljišču. Kompostiranje na kupu traja najmanj do 1. 3. naslednjega leta.

- Obseg: del površin hmeljišča, s katerega se pobere hmeljevina, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 27,60 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.2.5. Uporaba biorazgradljivih vrvic (HML_BIOV) – izbirna zahteva

Namen zahteve je zmanjšati obremenitev okolja s spodbujanjem uporabe biorazgradljivih vrvic namesto polipropilenskih vrvic. Na KMG je treba hraniti račun, iz katerega je razviden nakup biorazgradljivih vrvic, in deklaracije za biorazgradljive vrvice, v hmeljiščih pa morajo biti prisotne biorazgradljive vrvice.

- Obseg: del površin hmeljišča, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 158,10 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.3. SADJARSTVO

Zahteve v okviru operacije Sadjarstvo so namenjene ohranjanju in izboljšanju lastnosti in rodovitnosti tal z nadzorovano uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev, zmanjševanju erozije ter izpiranja hranil. Zahteve se izvajajo na površinah intenzivnih sadovnjakov in oljčnikov (na GERK-ih z vrstama rabe »1221 – intenzivni sadovnjak« oz. »1230 – oljčnik«). Pri vseh zahtevah v okviru te operacije mora gostota dreves znašati: oljčniki najmanj 150 dreves/ha, nasadi sadovnjakov najmanj 100 dreves/ha pri orehu in kostanju, nasadi z ostalimi sadnimi vrstami in nasadi z mešanimi sadnimi vrstami najmanj 200 dreves/ha. Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi eno ali več izbirnih zahtev te operacije. Izbirne zahteve je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi.

2.3.1. Uporaba feromonskih in lepljivih vab za potrebe spremljanja škodljivih organizmov (SAD_VABE) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se v intenzivnih sadovnjakih in oljčnikih v obdobju od 15. 3. do 15. 8. tekočega leta za posamezne vrste škodljivca uporabljajo feromonske vabe oz. lepljive ploščice, s katerimi se spremlja številčnost in čas pojava škodljivcev. Nacionalna

uredba, ki ureja plačila za ukrep KOPOP, opredeljuje število potrebnih feromonskih vab oz. lepljivih plošč ter največje dovoljeno število škropljenj z insekticidi (priloga 6). Na KMG je treba hraniti deklaracije za feromonske vabe oz. lepljive plošče in račune o nakupu feromonskih vab oz. lepljivih plošč ter do 15. 2. naslednjega leta tudi že uporabljene feromonske vabe oz. lepljive plošče.

- Obseg: del površin intenzivnih sadovnjakov oz. oljčnikov, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 144,96 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.3.2. Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi (SAD_EKGN) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se za talno gnojenje lahko uporabljajo živalska gnojila oz. samo gnojila, ki so dovoljena v ekološki pridelavi v skladu s Prilogo I Uredbe 889/2008/ES. Na KMG je treba hraniti deklaracije nabavljenih gnojil in račune, iz katerih je razviden nakup vrste gnojil.

- Obseg: vse površine intenzivnih sadovnjakov oz. oljčnikov.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 69,24 eura/ha letno in se izplača le za površine, na katerih se izvaja zahteva SAD_VABE. Pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK je to zahtevo treba izvajati, plačilo za to zahtevo pa se ne dodeli.

2.3.3. Uporaba metode konfuzije in dezorientacije (SAD_KONF) – izbirna zahteva

Gre za alternativno metodo varstva rastlin s feromonskimi dispenzorji, ki se uporabljajo pred začetkom ali na samem začetku pojava škodljivcev. Število potrebnih dispenzorjev je določeno z navodili proizvajalca dispenzorjev. Navodila za izvajanje te zahteve kot priporočila strokovnih institucij s področja varstva rastlin se objavijo na spletni strani MKGP, ARSKTRP in kmetijske svetovalne službe. Sadne vrste, ki so upravičene do plačila za izvajanje zahteve, so: jabolana, hruška, breskev in sliva/češplja. Na KMG je treba hraniti deklaracije za feromonske dispenzorje, navodila proizvajalca o uporabi feromonskih dispenzorjev in račune o nakupu feromonskih dispenzorjev.

- Obseg: del površin intenzivnih sadovnjakov, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 180,30 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.3.4. Mehansko zatiranje plevelov (pod drevesi) (SAD_MEHZ) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve gre za mehansko zatiranje plevelov, ki se izvaja v obdelovalnem pasu pod drevesi. Uporaba herbicidov ni dovoljena. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka, hraniti pa je treba tudi račune o nakupu fitofarmaceutskih sredstev.

- Obseg: del površin intenzivnih sadovnjakov oz. oljčnikov, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 155,10 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.3.5. Pokritost tal v medvrstnem prostoru z negovano ledino (SAD_POKT) – izbirna zahteva

Gre za pokritost tal s koristnimi rastlinami. Zahteva se izvaja v vsakem drugem medvrstnem prostoru, ki je pokrit z negovano ledino. Po obiranju, vendar najpozneje do 30. 5. v letu vlaganja zahtevka, se tla v medvrstnem prostoru obdelajo s podrahljačem, s čimer se razrahljajo od strojev zbita tla (kolesnice). V podrahljana tla se mora posejati različne vrste rastlin v čisti setvi ali kot mešanice, ki se jih zmulči najpozneje do 25. 10. v letu vlaganja zahtevka. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obseg: del površin intenzivnih sadovnjakov oz. oljčnikov, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 114,96 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.4. VINOGRADNIŠTVO

Zahteve v okviru operacije Vinogradništvo so namenjene ohranjanju in izboljšanju lastnosti in rodovitnosti tal z nadzorovano uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev, zmanjševanju erozije ter izpiranju hranil. Zahteve se izvajajo na površinah vinogradov (na GERK-ih z vrsto rabe »1211 – vinograd«) z nagibom do vključno 35 % in z nagibom nad 35 %. Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi eno ali več izbirnih zahtev te operacije. Izbirne zahteve je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi.

2.4.1. Uporaba feromonskih in lepljivih vab za potrebe spremljanja škodljivih organizmov (VIN_VABE) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve se v vinogradih v obdobju od 15. 3. do 15. 8. tekočega leta za posamezne vrste škodljivcev uporabljajo feromonske vabe oz. lepljive plošče, s katerimi se spremlja številčnost in čas pojava škodljivcev kot meril potrebnih ukrepov varstva vinogradov. Nacionalna uredba, ki ureja plačila za ukrep KOPOP, opredeljuje število potrebnih feromonskih vab oz. lepljivih plošč ter največje dovoljeno število škropljenj z insekticidi (priloga 6). Na KMG je treba hraniti deklaracije za feromonske vabe oz. lepljive plošče in račune o nakupu feromonskih vab oz. lepljivih plošč ter do 15. 2. naslednjega leta tudi že uporabljene feromonske vabe oz. lepljive plošče.

- Obseg: del površin vinogradov z nagibom do vključno 35 % oz. z nagibom nad 35 %, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: nagib vinograda do vključno 35 %: 143,04 eura/ha, nagib vinograda nad 35 %: 188,10 eura/ha; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.4.2. Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi (VIN_EKGN) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se za talno gnojenje lahko uporabljajo živalska gnojila oz. samo gnojila, ki so dovoljena v ekološki pridelavi v skladu s Prilogo I Uredbe 889/2008/ES. Na KMG je treba hraniti deklaracije nabavljenih gnojil in račune, iz katerih je razviden nakup vrste gnojil.

- Obseg: vse površine vinogradov z nagibom do vključno 35 % oz. z nagibom nad 35 %.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: nagib vinograda do vključno 35 %: 76,80 eura/ha letno, nagib vinograda nad 35 %: 96,96 eura/ha letno. Plačilo se izplača le za površine, na katerih se izvaja zahteva VIN_VABE. Pri kombinaciji zahteve in ukrepa EK je zahtevo treba izvajati, plačilo za to zahtevo pa se ne dodeli.

2.4.3. Uporaba metode konfuzije in dezorientacije (VIN_KONF) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se pred začetkom ali na samem začetku pojava škodljivcev uporabljajo feromonski dispenzorji. Število potrebnih dispenzorjev je določeno z navodili proizvajalca dispenzorjev. Navodila za izvajanje te zahteve kot priporočila strokovnih institucij s področja varstva rastlin bodo objavljena na spletnih strani MKGP, ARSKTRP in kmetijske svetovalne službe. Na KMG je treba hraniti deklaracije za feromonske dispenzorje, navodila proizvajalca o uporabi feromonskih dispenzorjev in račune o nakupu feromonskih dispenzorjev.

- Obseg: del površin vinogradov z nagibom do vključno 35 %, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: nagib vinograda do vključno 35 %: 180,30 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.4.4. Mehansko zatiranje plevelov (pod trtami) (VIN_MEHZ) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se plevele v vrstnem prostoru zatira brez uporabe herbicidov. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka, hraniti pa je treba tudi račune o nakupu fitofarmaceutskih sredstev.

- Obseg: del površin vinogradov z nagibom do vključno 35 % oz. z nagibom nad 35 %, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: nagib vinograda do vključno 35 %: 163,44 eura/ha letno, nagib vinograda nad 35 %: 227,10 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.4.5. Pokritost tal v vinogradih z negovano ledino (VIN_POKT) – izbirna zahteva

Zahteva se v posameznem letu izvaja v vsakem drugem medvrstnem prostoru, ki je pokrit z negovano ledino. Po trgatvi, vendar najpozneje do 30. 5. v letu vlaganja zahtevka, se tla v medvrstnem prostoru obdelajo s podrahljačem, s čimer se razrahlja od strojev zbita tla (kolesnice). V podrahljana tla se poseje različne vrste rastlin v čisti setvi ali kot mešanice. Rastline se zmulči najpozneje do 25. 10. v letu vlaganja zahtevka. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obseg: del površin vinogradov z nagibom do vključno 35 % in vinogradov z nagibom nad 35 %, če so terasirani, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.

- Višina plačila: nagib vinograda do vključno 35 %: 105,42 eura/ha letno, nagib vinograda nad 35 % (če je terasiran): 171,12 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.4.6. Pokritost tal čez zimo v vinogradih, kjer medvrstni prostor ni pokrit z negovano ledino (VIN_MEDV) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se mora v posameznem letu po trgatvi tla v vsakem drugem medvrstnem prostoru, ki ni pokrit z negovano ledino, zasejati s kmetijskimi rastlinami v čisti setvi ali kot mešanice. Rastline se zmulča najpozneje do 30. 5. naslednjega leta. V zahtevo se lahko vključi v letu 2016, pri čemer je potrebno setev prvič opraviti po trgatvi leta 2015. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obseg: del površin vinogradov z nagibom do vključno 35 % in vinogradov z nagibom nad 35 %, če so terasirani, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: vinorodna dežela Primorska.
- Višina plačila: nagib vinograda do vključno 35 %: 105,42 eura/ha letno; nagib vinograda nad 35 % (če je terasiran): 171,12 eura/ha, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.5. TRAJNO TRAVINJE I

Zahteve v okviru operacije Trajno travinje I so namenjene ohranjanju biotske raznovrstnosti in zmanjšanju emisij didušikovega oksida ter amonijaka. Ob obvezni in ob izbirnih zahtevah velja za operacijo omejitev intenzivnosti gospodarjenja z največjo dovoljeno obtežbo kmetijskih zemljišč z živino. Zahteve se izvajajo na površinah trajnega travinja (na GERK-ih z vrsto rabe »1300 – trajni travnik«).

Upravičenci, katerih površine ležijo na ekološko pomembnih območjih posebnih traviščnih habitatov (HAB), traviščnih habitatov metuljev (MET), steljnikov (STE) ali območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR), se v operacijo lahko vključijo le, če se istočasno vključijo tudi v izvajanje vsaj ene izmed operacij, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti (HAB, MET, STE ali VTR) z najmanj 20 % površin trajnega travinja znotraj navedenih območij.

Upravičenec mora izvajati obvezno zahtevo, lahko pa izbere tudi eno ali več izbirnih zahtev te operacije. Izbirne zahteve je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezno zahtevo, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezno zahtevo.

2.5.1. Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenelega nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (TRZ_L_NPAS) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se v tekočem letu na GERK-u, katerega površina je večja od 1 ha, pusti nepokošen pas travnika v obsegu 5 do 10 % površine GERK-a. Na nepokošenem pasu paša ni dovoljena. Ta nepokošen pas je treba pokositi naslednje leto od 1. 3. naprej. Če je površina GERK-a 10 ha ali več, je strnjen nepokošen pas lahko v dveh ali več delih. Nepokošen pas ne sme biti manjši od 0,05 ha in večji od 1 ha. Na KMG je treba hraniti skice travnika z vrisanim nepokošenimi pasovi.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB, mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin, na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 50,04 eura/ha letno; razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB: 42,50 eura/ha letno; na območjih MET: 28,70 eura/ha letno; na območjih VTR: 20,10 eura/ha letno in na območjih STE: 20,10 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.5.2. Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (TRZ_L_NIZI) – izbirna zahteva

Pri izvajanju zahteve se tekoča organska gnojila na površino tal nanaša s pomočjo vlečnih cevi ali vlečnih sani ali z vnosom gnojil neposredno v tla. Uporaba opreme z razpršilno ploščo ni dovoljena. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB, mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin, na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 38,52 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.5.3. Spravilo mrve s travinja (TRZ_I_MRVA) – izbirna zahteva

Zahteva se izvaja na način, da se pokošena trava pospravi v obliki mrve. Siliranje pokošene trave ni dovoljeno. Na KMG povijanje trave s folijo (baliranje) ni dovoljeno.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB, mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin; na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: vse površine trajnega travinja.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 25,26 eura/ha; razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB: 7,10 eura/ha letno; na območjih MET: 8,10 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.5.4. Opustitev silaže (TRZ_I_OSIL) – izbirna zahteva

Zahteva se izvaja na način, da se trava pospravi v obliki mrve, usmerjena je v sušenje in dosuševanje krme. Prepovedano je tudi siliranje krme, ki se pridela na njivah, zato na KMG ne sme biti nobene silaže.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB, mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin; na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: vse površine trajnega travinja.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 45,84 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.6. TRAJNO TRAVINJE II

Zahteve v okviru operacije Trajno travinje II so namenjene ohranjanju biotske raznovrstnosti in zmanjševanju emisij didušikovega oksida ter amonijaka. Ob obvezni in ob izbirnih zahtevah velja za operacijo omejitev intenzivnosti gospodarjenja z največjo dovoljeno obtežbo kmetijskih zemljišč z živino. Zahteve se izvajajo na površinah trajnega travinja (na GERK-ih z vrsto rabe »1300 – trajni travnik«).

Upravičenci, katerih površine ležijo na ekološko pomembnih območjih posebnih traviščnih habitatov (HAB), traviščnih habitatov metuljev (MET), steljnikov (STE) ali območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR), se v operacijo lahko vključijo le, če se istočasno vključijo tudi v izvajanje vsaj ene izmed operacij, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti (HAB, MET, STE ali VTR) z najmanj 20 % površin trajnega travinja znotraj navedenih območij.

Upravičenec mora izvajati obvezno zahtevo, lahko pa izbere tudi eno ali obe izbirni zahtevi te operacije. Izbirni zahtevi je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezno zahtevo, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezno zahtevo.

2.6.1. Opustitev silaže (TRZ_II_OSIL) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve se pokošena trava pospravi v obliki mrve, usmerjena je v sušenje in dosuševanje krme. Prepovedano je tudi siliranje krme, ki se pridela na njivah, zato na KMG ne sme biti nobene silaže.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB, mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin; na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: vse površine trajnega travinja.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 45,84 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.6.2. Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenelega nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (TRZ_II_NPAS) – izbirna zahteva

Pri izvajanju zahteve se v tekočem letu na GERK-u, katerega površina je večja od 1 ha, pusti nepokošen pas travnika v obsegu 5 do 10 % površine GERK-a. Na nepokošenem pasu paša ni dovoljena. Ta nepokošen pas je treba pokositi naslednje leto od 1. 3. naprej. Če je površina GERK-a 10 ha ali več, je strnjen nepokošen pas lahko v dveh ali več delih. Nepokošen pas ne sme biti manjši od 0,05 ha in večji od 1 ha. Na KMG je treba hraniti skice travnika z vrisanimi nepokošenimi pasovi.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB, mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin; na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 50,04 eura/ha letno; razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB: 42,50 eura/ha letno; območjih MET: 28,70 eura/ha letno; območjih VTR: 20,10 eura/ha letno in območjih STE: 20,10 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.6.3. Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (TRZ_II_NIZI) – izbirna zahteva

Pri izvajanju zahteve se tekoča organska gnojila na površino tal nanaša s pomočjo vlečnih cevi ali vlečnih sani ali z vnosom gnojil neposredno v tla. Uporaba opreme z razpršilno ploščo ni dovoljena. Na KMG mora biti prisotna ustrezna mehanizacija, ali shranjena pogodba med izvajalcem in uporabnikom strojne storitve, ali shranjen račun za opravljeno storitev s strani strojnega krožka.

- Obtežba: 0,5 do 1,8 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba); razen kadar se zahteva izvaja na območjih HAB mora biti povprečna letna obtežba od 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin; na območjih MET, STE ali VTR pa od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin.
- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 41,64 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.7. POSEBNI TRAVIŠČNI HABITATI

Operacija Posebni traviščni habitati se izvaja na ekološko pomembnih območjih posebnih traviščnih habitatov, kjer se pojavljajo prostoživeče živalske in rastlinske vrste in habitatni tipi, katerih stanje ohranjenosti je neposredno odvisno od izvajanja (ne)ustrezne kmetijske rabe. Namenjena je ohranjanju kvalifikacijskih travniških habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst območij Natura 2000, vezanih na travnike (npr. rastline, metulji, ptice ipd.) ter travnikov, ki so vrstno raznoliki in pestri. Operacija se izvaja na GERK-ih z vrsto rabe »1300 – trajni travnik«.

Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi eno ali obe izbirni zahtevi te operacije. Izbirni zahtevi je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezni zahtevi.

2.7.1. Košnja/paša ni dovoljena do 30. 6. (HAB_KOS) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve velja prepoved košnje in paše do 30. 6. tekočega leta na območjih posebnih traviščnih habitatov.

- Obtežba: 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin travinja), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja posebnih traviščnih habitatov.
- Višina plačila: 238,20 eura/ha letno na območju Pregara - travišča, Bela Krajina, Dobljčica, vinorodne Haloze, Ličenca, Mura, Drava, Goričko, Reka, Notranjski trikotnik, Vrbina, Trnovski gozd – Nanos, Sava - Medvode - Kresnice, Ljubljansko barje, Bohor, Marindol, Osrednje Slovenske gorice, Dravinja s pritoki, Krakovski gozd - Šentjernejsko polje (HAB1). 157,50 eura/ha letno na drugih območjih (HAB2). Pri kombinaciji zahteve z: operacijo KRA_S50 znaša 53,10 eura/ha letno; KRA_GRB plačilo znaša 81,60 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za preusmeritev v prakse in metode 25 eurov/ha letno; ukrepom EK – plačila za ohranitev praks in metod na območju HAB1: 102,10 eura/ha letno, na območju HAB2: 25 eurov/ha letno.

2.7.2. Gnojenje samo z organskimi gnojili v omejeni količini (HAB_ORGG) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve je letni vnos dušika iz organskih gnojil omejen na količino do 40 kg/ha. Uporaba mineralnih gnojil ni dovoljena. Na KMG je treba hraniti deklaracije nabavljenih gnojil in račune, iz katerih je razviden nakup vrste gnojil.

- Obtežba: 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja posebnih traviščnih habitatov.
- Višina plačila: 25,60 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z operacijami KRA_S50, KRA_GRB in ukrepom EK.

2.7.3. Spravilo mrve s travinja (HAB_MRVA) – izbirna zahteva

Pri izvajanju zahteve se pokošena trava pospravi v obliki mrve. Siliranje pokošene trave ni dovoljeno. Na KMG povijanje trave s folijo (baliranje) ni dovoljeno.

- Obtežba: 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: vse površine trajnega travinja.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja posebnih traviščnih habitatov.
- Višina plačila: 7,10 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji z ukrepom EK.

2.7.4. Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenelega nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (HAB_NPAS) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se v tekočem letu na GERK-u, katerega površina je večja od 1 ha, pusti nepokošen pas travnika v obsegu 5 do 10 % površine GERK-a. Na nepokošenem pasu paša ni dovoljena. Ta nepokošen pas se mora v naslednjem letu pokositi po 30. 6. Če je površina GERK-a 10 ha ali več, se strnjen nepokošen pas lahko pokosi v dveh ali več delih. Nepokošen pas ne sme biti manjši od 0,05 ha in večji od 1 ha. Na KMG je treba hraniti skice travnika z vrisanimi nepokošenimi pasovi.

- Obtežba: 0,2 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati, pri čemer nepokošen pas ne sme biti na istem delu GERK-a dve leti zaporedoma.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja posebnih traviščnih habitatov.
- Višina plačila: 42,50 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.8. TRAVIŠČNI HABITATI METULJEV

Operacija Traviščni habitati metuljev se izvaja na ekološko pomembnih območjih, kjer se pojavljata dve zelo ogroženi kvalifikacijski Natura 2000 vrsti metuljev – strašničin mravljiščar (*Maculinea teleius*) in temni mravljiščar (*Maculinea nausithous*). Namenjena je spodbujanju izvajanja kmetijske prakse, ki je prilagojena ekološkim zahtevam teh dveh vrst in omogoča njuno dolgoročno ohranjanje in varovanje. Operacija se izvaja na trajnem travinju, na GERK-ih z vrsto rabe »1300 – trajni travnik«.

Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi izbirno zahtevo te operacije. Izbirno zahtevo je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi. V operacijo lahko vstopijo tudi upravičenci, ki na KMG nimajo GERK-ov, večjih od 1 ha, in zato lahko izvajajo samo obvezno zahtevo MET_KOS.

2.8.1. Košnja/paša ni dovoljena med 15. 6. in 15. 9. (MET_KOS) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja te zahteve je raba (košnja in paša) na ekološko pomembnih območjih traviščnih habitatov metuljev prepovedana med 15. 6. in 15. 9. tekočega leta. Pri tem velja popolna prepoved gnojenja čez vse leto. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu gnojil.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja traviščnih habitatov metuljev.
- Višina plačila: 238,20 eura/ha letno na naslednjih območjih: Cerovec, vinorodne Haloze, Libanja, Volčke, Ličenca pri Poljčanah, Mura, Goričko, Reka, Dolina Vipave, Trnovski gozd - Nanos, Javorniki - Snežnik, Notranjski trikotnik, Ljubljansko barje, Osrednje Slovenske gorice, Dravinja (MET1); 142,20 eura/ha letno na drugih območjih (MET2). Pri kombinaciji zahteve z: operacijo KRA_S50, plačilo znaša 78,70 eura/ha letno; operacijo KRA_GRB, plačilo znaša 107,20 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za preusmeritev v prakse in metode 62,50 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za ohranitev praks in metod na območjih MET1 102,10 eura/ha letno, na območjih MET2 pa 62,50 eura/ha letno.

2.8.2. Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenelega nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (MET_NPAS) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se v tekočem letu na GERK-u, katerega površina je večja od 1 ha, pusti nepokošen pas travnika v obsegu 5 do 10 % površine GERK-a. Na nepokošenem pasu paša ni dovoljena. Ta nepokošen pas se v naslednjem letu mora pokositi po 15. 9. Če je površina GERK-a 10 ha ali več, se strnjen nepokošen pas lahko pokosi v dveh ali več delih. Nepokošen pas ne sme biti manjši od 0,05 ha in večji od 1 ha. Na KMG je treba hraniti skice travnika z vrisanimi nepokošenimi pasovi.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.

- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati, pri čemer nepokošen pas ne sme biti na istem delu GERK-a dve leti zaporedoma.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja traviščnih habitatov metuljev.
- Višina plačila: 28,70 eura/ha letno; enako plačilo pa velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.8.3. Spravilo mrve s travinja (MET_MRVA) – izbirna zahteva

Pri izvajanju zahteve se pokošena trava pospravi v obliki mrve. Siliranje pokošene trave ni dovoljeno. Na KMG povijanje trave s folijo (baliranje) ni dovoljeno.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: vse površine trajnega travinja.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja traviščnih habitatov metuljev.
- Višina plačila: 8,10 eura/ha letno; enako plačilo pa velja tudi pri kombinaciji z ukrepom EK.

2.9. HABITATI PTIC VLAŽNIH EKSTENZIVNIH TRAVNIKOV

Operacija Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov se izvaja na območjih Natura 2000, kjer se pojavljajo ptice vlažnih ekstenzivnih travnikov. Namenjena je varovanju travniških ptic, ki gnezdiijo na tleh. Operacija se izvaja na GERK-ih z vrsto rabe »1300 – trajni travnik«.

Upravičenec mora izvajati obvezno zahtevo, lahko pa izbere tudi izbirno zahtevo te operacije. Izbirno zahtevo je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezno zahtevo, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezno zahtevo.

2.9.1. Košnja ni dovoljena pred 1. 8. (VTR_KOS) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja te zahteve na območju pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov je košnja prepovedana pred 1. 8. tekočega leta. Pri tem velja popolna prepoved gnojenja in paše. Potrebno je tudi kositi od enega roba travnika do drugega ali od sredine travnika navzven. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu gnojil in skice travnika z vrisanim načinom (smerjo) košnje.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: območja pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov.
- Višina plačila: 258,40 eura/ha letno na naslednjih območjih: Snežnik - Pivka, dolina Reke, Ljubljansko barje, Planinsko polje (VTR1); 158,20 eura/ha letno na drugih območjih (VTR2). Pri kombinaciji zahteve z: operacijo KRA_S50 plačilo znaša 78,70 eura/ha letno; operacijo KRA_GRB plačilo znaša 107,20 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za preusmeritev v prakse in metode 60,50 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za ohranitev praks in metod na območjih VTR1: 122,30 eura/ha letno; na območjih VTR2: 60,50 eura/ha letno.

2.9.2. Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenelega nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (VTR_NPAS) – izbirna zahteva

V okviru izvajanja zahteve se v tekočem letu na GERK-u, katerega površina je večja od 1 ha, pusti nepokošen pas travnika v obsegu 5 do 10 % površine GERK-a. Na nepokošenem pasu paša ni dovoljena. Ta nepokošen pas se mora v naslednjem letu pokositi po 1. 8. Če je površina GERK-a 10 ha ali več, se strnjen nepokošen pas lahko pokosi v dveh ali več delih. Nepokošen pas ne sme biti manjši od 0,05 ha in večji od 1 ha. Na KMG je treba hraniti skice travnika z vrisanimi nepokošenimi pasovi.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati, pri čemer nepokošen pas ne sme biti na istem delu GERK-a dve leti zaporedoma.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov.
- Višina plačila: 20,10 eura/ha letno; enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.10. STELJNIKI

Operacija Steljniki se izvaja na habitatih nekaterih kvalifikacijskih vrst metuljev na območjih Natura 2000. Operacija je namenjena ohranjanju steljnikov (travniki, ki se kosijo v poznem poletju). S tem se varujejo vrste, ki potrebujejo zelo ekstenzivno rabo. Primer vrste, ki se varuje s to zahtevo, je barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*). Operacija Steljniki se izvaja na GERK-u z vrsto rabe »1300 - trajni travnik«.

Operacija Stelnjiki vključuje obvezni zahtevi, ki jih mora izvajati upravičenec, ko vstopi v to operacijo. Obvezni zahtevi je treba izvajati na isti kmetijski površini in v enakem obsegu.

V operacijo lahko vstopijo tudi upravičenci, ki na KMG nimajo GERK-ov, večjih od enega ha, in zato lahko izvajajo samo obvezno zahtevo STE_KOS.

2.10.1. Košnja/paša ni dovoljena do 25. 8. (STE_KOS) – obvezna zahteva

V okviru izvajanja te zahteve na ekološko pomembnih območjih stelnjnikov košnja in paša nista dovoljeni pred 25. 8. Pri tem velja popolna prepoved gnojenja. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu gnojil.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih zemljišč (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja stelnjnikov.
- Višina plačila: 238,20 eura/ha letno na območju Ljubljanskega barja (STE1); 138 eurov/ha letno na drugih območjih (STE2). Pri kombinaciji zahteve z: operacijo KRA_S50 plačilo znaša 78,70 eura/ha letno; operacijo KRA_GRB, plačilo znaša 107,20 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za preusmeritev v prakse in metode znaša 40,30 eura/ha letno; ukrepom EK – plačila za ohranitev praks in metod na območjih STE1 znaša 102,10 eura/ha letno; na območjih STE2 pa 40,30 eura/ha letno.

2.10.2. Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenelega nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (STE_NPAS) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve se v tekočem letu na GERK-u, katerega površina je večja od enega ha, pustiti nepokošen pas travnika v obsegu 5 do 10 % površine GERK-a. Na nepokošenem pasu paša ni dovoljena. Ta nepokošen pas se mora v naslednjem letu pokositi po 25. 8. Če je površina GERK-a 10 ha ali več, se strnjen nepokošen pas lahko pokosi v dveh ali več delih. Nepokošen pas ne sme biti manjši od 0,05 ha in večji od 1 ha. Na KMG je treba hraniti skice travnika z vrisanimi nepokošenimi pasovi.

- Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja (najmanj 20 % površin), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati, pri čemer nepokošen pas ne sme biti na istem delu GERK-a dve leti zaporedoma.
- Območje izvajanja: ekološko pomembna območja stelnjnikov.
- Višina plačila: 20,10 eura/ha letno; enako plačilo pa velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.11. VODNI VIRI

Zahteve v okviru operacije Vodni viri so namenjene ohranjanju ali izboljšanju kakovosti vodnih virov in ohranjanju ter izboljšanju lastnosti in rodovitnosti tal. Operacija se izvaja na njivskih površinah (na GERK-ih z vrstama rabe »1100 - njive« in »1170 - jagode na nji- vi«), na prispevnih območjih vodnih teles površinskih voda in območjih vodnih teles podzemne vode iz NUV.

Upravičenci, ki se vključijo v izvajanje operacije Vodni viri, morajo to operacijo na območju Dravske kotline iz NUV (NUV-D) izvajati na najmanj 30 % njivskih površin, na drugih območjih iz NUV (NUV-O) pa na najmanj 20 % njivskih površin, razen pri obvezni zahtevi Uporaba samo fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih (VOD_FFSV), ki se izvaja na vseh njivskih površinah znotraj območij NUV-D in NUV-O.

Upravičenec mora izvajati obvezni zahtevi, lahko pa izbere tudi eno ali obe izbirni zahtevi te operacije. Izbirni zahtevi je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezni zahtevi, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezno zahtevo VOD_FFSV. Upravičenec se lahko istočasno vključi tudi v operacijo Poljedelstvo in zelenjadarstvo. Upravičenci, ki izvajajo ukrep EK, lahko vstopijo v operacijo Vodni viri z obvezno zahtevo VOD_ZEL.

2.11.1. Ozelenitev njivskih površin (VOD_ZEL) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve je treba setev prezimnih posevkov opraviti najpozneje do 25. 10. tekočega leta. Tla morajo biti pokrita s prezimno zeleno odejo od 15. 11. tekočega leta do najmanj 15. 2. naslednjega leta. Obdelava ozelenjenih njivskih površin je dovoljena po 15. 2. naslednjega leta, pri tej obdelavi uporaba herbicidov za uničenje zelene prezimne odeje ni dovoljena. Zahteva se izvaja samo na njivskih površinah s povprečnim naklonom pod 20 %. Za pokritost tal s prezimnimi posevki se šteje, če je zelen pokrov viden na najmanj 70 % ozelenjenih površin. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu fitofarmaceutskih sredstev.

- Obseg: del njivskih površin (najmanj 30 % površin na območju NUV-D in najmanj 20 % površin na območju NUV-O, razen na najožjih VVO I), lahko na delu GERK-a.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.

- Območje izvajanja: prispevna območja vodnih teles površinskih voda in območja vodnih teles podzemne vode iz NUV, razen na VVO I.
- Višina plačila: 189,80 eura/ha letno.
Pri kombinaciji te zahteve in zahteve POZ_KOL se plačilo dodeli samo za zahtevo VOD_ZEL. Pri kombinaciji z ukrepom EK je to zahtevo treba izvajati, plačilo za to zahtevo pa se ne dodeli.

2.11.2. Uporaba samo fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih (VOD_FFSV) – obvezna zahteva

Pri izvajanju zahteve se uporabljajo samo fitofarmaceutska sredstva (aktivne snovi), ki so dovoljena na VVO I. Seznam aktivnih snovi, ki jih je na VVO I prepovedano uporabljati, je dostopen prek spletnih strani MKGP in ARSKTRP. Na KMG je treba hraniti deklaracije za fitofarmaceutska sredstva in račune o nakupu teh sredstev.

- Obseg: vse njivske površine na območjih NUV-D in NUV - O, razen na VVO I.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: prispevna območja vodnih teles površinskih voda in območja vodnih teles podzemne vode iz NUV, razen VVO I.
- Višina plačila: znaša 44,20 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.11.3. Neprezimni medonosni posevki (VOD_NEP) – izbirna zahteva

Pri izvajanju zahteve je setev neprezimnih medonosnih posevkov treba opraviti najpozneje do 1. 8. tekočega leta. Tla morajo biti z neprezimnim medonosnim posevkom pokrita od 15. 8. tekočega leta do najmanj 16. 10. tekočega leta. Obdelava ozelenjenih njivskih površin je mogoča po 16. 10. tekočega leta. Uporaba herbicidov in mineralnih dušikovih gnojil ni dovoljena v času izvajanja zahteve. Za pokritost tal z neprezimnimi posevki se šteje, če je zelen pokrov viden na najmanj 70 % ozelenjenih površin. Na KMG je treba hraniti račune o nakupu fitofarmaceutskih sredstev in gnojil.

- Obseg: del njivskih površin (najmanj 20 %), lahko na delu GERK-a.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: prispevna območja vodnih teles površinskih voda in območja vodnih teles podzemne vode iz NUV, razen VVO I.
- Višina plačila znaša za: 156 evrov/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.11.4. Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje) (VOD_POD) – izbirna zahteva

V okviru zahteve se kmetijske rastline sejejo po spravi glavnega posevka. Pred setvijo naslednje kmetijske rastline, najpozneje pa do 15. 11. tekočega leta, se posevek podorje. Zahteva se lahko uveljavlja le kot neprezimni posevek.

- Obseg: del njivskih površin, lahko na delu GERK-a.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: prispevna območja vodnih teles površinskih voda in območja vodnih teles podzemne vode iz NUV, razen VVO I.
- Višina plačila: 210 evrov/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.12. OHRANJANJE HABITATOV STRMIH TRAVNIKOV

Operacija Ohranjanje habitatov strmih travnikov (KRA_S50) se izvaja na travnikih (na GERK-ih z vrsto rabe »1300 - trajni travnik«) z nagibom 50 % ali več. Pri izvajanju operacije sta obvezna najmanj enkratna košnja (ročno ali s specialno mehanizacijo, kot npr. kosilnico na nitko, samohodno kosilnico) in spravilo (ročno ali s specialno mehanizacijo), uporaba mineralnih gnojil in fitofarmaceutskih sredstev ni dovoljena, prav tako ni dovoljena paša živali. Najmanjša strnjena upravičena površina je 0,01 ha, do plačila pa je upravičena površina in obsegu vsaj 0,1 ha površine GERK-a. Uporaba mineralnih gnojil in fitofarmaceutskih sredstev ni dovoljena na celem GERK-u.

- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 217,50 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.13. GRBINASTI TRAVNIKI

Pri izvajanju operacije Grbinasti travniki (KRA_GRB) sta zahtevana vsaj ena košnja in spravilo letno. Uporaba mineralnih gnojil in fitofarmaceutskih sredstev ni dovoljena, prav tako ni dovoljena paša živali. Operacija se izvaja na GERK-ih z vrsto rabe »1300 - trajni travnik«.

- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.

- Območje izvajanja: območja grbinastih travnikov.
- Višina plačila: 144,20 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.14. REJA DOMAČIH ŽIVALI NA OBMOČJU POJAVLJANJA VELIKIH ZVERI

Operacija Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri je namenjena ohranjanju ugodnega stanja populacij velikih zveri (rjavega medveda in volka), kakor tudi kvalifikacijskih travniških habitatnih tipov in vrst na območjih Natura 2000. Paša je ključna kmetijska praksa, ki preprečuje zaraščanje travniških habitatnih tipov na območjih Natura 2000, ki so hkrati tudi območja pojavljanja velikih zveri. Izvajanje paše je mogoče le ob zagotavljanju sobivanja pašnih živali z velikimi zvermi. Izvajanje paše na območju pojavljanja medveda in volka zahteva dodatno zaščito živali pred velikimi zvermi. Operacija se izvaja na trajnem travinju (na GERK-ih z vrstama rabe »1300 - trajni travnik« in »1320 - travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi«).

Operacija se izvaja v treh zahtevah: varovanje črede s pomočjo visokih premičnih varovalnih elektromrež, varovanje črede ob prisotnosti pastirja in varovanje črede s pastirskimi psi. Varovanje črede s premičnimi varovalnimi elektromrežami se izključuje z ostalima zahtevama, ostali zahtevi pa se lahko dopolnjujeta.

2.14.1. Varovanje črede z visokimi premičnimi varovalnimi elektromrežami (KRA_OGRM)

Zahteva je namenjena predvsem varovanju črede v nočnem času. Ograja mora biti zgrajena iz visokih elektromrež, višine vsaj 160 centimetrov, ki mora biti podnevi in ponoči pod električnim tokom (minimalno 5 kV), tudi ko živali niso v ograji. Živali je treba zjutraj spustiti iz nočne ograje, zvečer pa jih ponovno zbrati na pašniku in zapreti v ogrado. Pri izvajanju zahteve morajo biti površine pasene. Ograja iz varovalnih elektromrež se lahko uporablja tudi kot dnevna ograja. Ograjo je treba premestiti vsakokrat, ko sta travna ruša in zemljišče pogažena. Na KMG je treba hraniti načrt ureditve pašnika in paše.

- Obtežba: 0,5 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba).
- Obseg: delu površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: območje pojavljanja medveda in volka.
- Višina plačila: 119,90 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.14.2. Varovanje črede s pastirjem (KRA_VARPA)

V okviru izvajanja zahteve se neposredno varovanje črede pred napadi velikih zveri izvaja ob prisotnosti pastirja. Površine morajo biti pasene. Živali se čez noč zapre v hlev. Zahteva se bo lahko izvajala od leta 2016 dalje. Na KMG je treba hraniti načrt ureditve pašnika in paše ter pogodbo s pastirjem.

- Obtežba: 0,5 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: območje pojavljanja medveda in volka.
- Višina plačila: 112,60 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.14.3. Varovanje črede s pastirskimi psi (KRA_VARPP)

V okviru izvajanja zahteve se neposredno varovanje črede pred napadi velikih zveri izvaja z najmanj tremi pastirskimi psi v ograjenem pašniku. Pastirski psi ne potrebujejo prisotnosti pastirja, omogočeno jim mora biti prosto gibanje brez priveza. Pastirski psi morajo biti cepljeni proti steklini in stalno prisotni ob čredi, znotraj ograjenega pašnika ali v hlevu. Na KMG je treba hraniti načrt ureditve pašnika in paše in dokazilo, da so pastirski psi cepljeni (modra knjižica - potni list).

- Obtežba: 0,5 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha kmetijskih površin (povprečna letna obtežba).
- Obseg: del površin trajnega travinja, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: območje pojavljanja medveda in volka.
- Višina plačila: 107,60 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.15. PLANINSKA PAŠA

Operacija Planinska paša je namenjena ohranjanju krajinske raznovrstnosti planin. Operacija se izvaja na GERK-ih z vrsto rabe »1320 - travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi«. Izvaja se v dveh zahtevah, ki se med seboj izključujeta, in sicer: KRA_CRED: Paša po čredinkah na planini in KRA_PAST: Planinska paša s pastirjem.

2.15.1. Paša po čredinkah na planini (KRA_CRED)

V okviru izvajanja te zahteve se mora paša na planinah izvajati po čredinkah (minimalno dveh), ki so lahko ograjene, ali pa se za te namene uporabijo naravne omejitve na planini. Živali se morajo na planini pasti najmanj 80 dni letno na minimalno petih ha travnatih površin v rabi. Uporabljajo se lahko samo fitofarmacevtska sredstva in drugi pripravki za varstvo rastlin, ki so dovoljeni v ekološki pridelavi v skladu s Prilogo II Uredbe 889/2008/ES. Nakup krme ni dovoljen. Na KMG je treba hraniti račune, iz katerih mora biti razviden nakup vrste fitofarmacevtskih sredstev, deklaracije fitofarmacevtskih sredstev, dnevnik paše in skice čredink in načrt ureditve pašnika in paše.

- Obtežba: 0,5 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha površin trajnega travinja na planini (povprečna letna obtežba).
- Obseg: vse površine trajnega travinja na KMG planina.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: planinski pašniki.
- Višina plačila: 64,30 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.15.2. Planinska paša s pastirjem (KRA_PAST)

V okviru izvajanja te zahteve se morajo živali na planini pasti najmanj 80 dni letno na minimalno petih ha travnatih površin v rabi. Uporabljajo se lahko samo fitofarmacevtska sredstva in drugi pripravki za varstvo rastlin, ki so dovoljeni v ekološki pridelavi v skladu s Prilogo II Uredbe 889/2008/ES. Nakup krme ni dovoljen. Prisotnost pastirja ali pastirjev na planini je obvezna, pri čemer en pastir skrbi za največ 50 GVŽ. Če znaša število GVŽ na planini več kot 50 GVŽ, se za vse nadaljnje GVŽ zagotovi prisotnost dodatnega pastirja, a ne več kot en pastir za 50 GVŽ. Če na planini ni zagotovljen pastir za vsakih 50 GVŽ, se plačilo za pastirja določi le za sorazmerno površino planine. Nosilec KMG planina poda izjavo o številu pastirjev na planini, ki vsebuje podatke o številu stalno prisotnega pastirja ali pastirjev na planini in obdobju prisotnosti pastirja ali pastirjev na planini. Izjava se pripravi na obrazcu, ki je dostopen na spletni strani MKGP, ARSKTRP in kmetijske svetovalne službe. Na KMG je treba hraniti izjavo o številu pastirjev, račune, iz katerih mora biti razviden nakup vrste fitofarmacevtskih sredstev, deklaracije fitofarmacevtskih sredstev in načrt ureditve pašnika in paše.

- Obtežba: 0,5 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha površin trajnega travinja na planini (povprečna letna obtežba).
- Obseg: vse površine trajnega travinja na KMG planina.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.
- Območje izvajanja: planinski pašniki.
- Višina plačila: 112,60 eura/ha letno. Kombinacija te zahteve z ukrepom EK ni mogoča.

2.16. VISOKODEBELNI TRAVNIŠKI SADOVNJAKI

Operacija Visokodebelni travniški sadovnjaki (KRA_VTSA) je namenjena ohranjanju ustrezne oskrbe travniških sadovnjakov in s tem tudi ohranjanju prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst ter krajine. Pri izvajanju operacije je treba zagotoviti zatravljeno sadovnjakov z negovano ledino, kosno ali pašno rabo zatavljenih površin (tudi pod krošnjami dreves), nego dreves in obnovo nasadov. Pri dopolnjevanju praznih mest v primeru, če se drevo posuši ali odmre, ni dovoljeno uporabljati šibko rastočih podlag. Oživitvena rez se opravi v prvem ali drugem letu trajanja obveznosti, gostota dreves pa mora znašati najmanj 50–200 dreves/ha. Operacija se izvaja na GERK-ih z vrsto rabe »1222 – ekstenzivni sadovnjak«. Ekstenzivni sadovnjak se šteje za visokodebelnega, kadar je 25 ali več sadnih dreves na ha posajenih na srednjih in bujnih podlagah. Na KMG je treba hraniti deklaracije podlag v primeru dopolnjevanja praznih mest v visokodebelnih travniških sadovnjakih.

Seznam podlag, ki so primerne za visokodebelne travniške sadovnjake, je dostopen prek spletnih strani MKGP in ARSKTRP.

- Obseg: del površin visokodebelnih travniških sadovnjakov, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 204,20 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.17. OHRANJANJE MEJIC

Izvajanje operacije Ohranjanje mejic (KRA_MEJ) je namenjeno ohranjanju mejic na različnih vrstah rabe kmetijskih zemljišč (na GERK-ih z vrstami rabe »1100 - njive«, »1170 – jagode na njivi«, »1160 - hmeljišče«, »1221 - intenzivni sadovnjak«, »1222 - ekstenzivni sadovnjak«, »1230 - oljčnik«, »1211 - vinograd« in »1300 - trajno travinje« in »1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi») in se izvaja od leta 2016 dalje. Pri izvajanju operacije je treba upoštevati, da mora biti dolžina mejice vsaj 20 metrov, širina pri tleh pa 2 do 4 metre, dolžine in širine mejice ni dovoljeno zmanjševati, mejico je treba obrezovati in redčiti vsako drugo leto, redčenje mejice pa je treba izvesti tako, da se ne prekine zveznost njene krošnje.

- Obseg: delu površin mejice (v tekočih metrih), vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti ne sme spreminjati.

- Območje izvajanja: območja Natura 2000 - Dolina Reke, Goričko, Mura, Drava, Krakovski gozd - Šentjernejsko polje, Ljubljansko barje, Planinsko polje, Kras.
- Višina plačila: 1,60 eura/tekoči meter letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.18. REJA LOKALNIH PASEM, KI JIM GROZI PRENEHANJE REJE

Operacija Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje (GEN_PAS), je namenjena ohranjanju lokalnih pasem domačih živali, ki jim grozi prenehanje reje, ohranjanju njihove genske raznovrstnosti in preprečevanju izgube biološkega materiala, prilagojenega določenemu okolju. Lokalne pasme domačih živali vključujejo avtohtone in tradicionalne pasme, ki so v reji na določenem območju in so prilagode klime, krmi, strukturi in konfiguraciji tega območja. Število živali posamezne vrste domačih živali mora biti v reji 5 let od vstopa v operacijo, pri čemer se te živali lahko nadomestijo z živalmi druge avtohtone ali tradicionalne pasme te vrste. Glede na število živali posamezne vrste domačih živali se lahko število zmanjša za največ 10 %, vendar po zmanjšanju ne sme biti manjše od 3 odraslih živali v primeru Belokranjske pramenke, Istrske pramenke in Drežniške koze, 30 odraslih živali v primeru kokoši, 1 GVŽ pri ostalih vrstah živali.

Seznam lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje, je dostopen na spletnih straneh MKGP in ARSKTRP.

- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 116,17 eura/GVŽ letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

2.19. OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV, KI JIM GROZI GENSKA EROZIJA

Operacija Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija (GEN_SOR), je namenjena varovanju in ohranjanju izvirnih lastnosti in genske variabilnosti avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin. Na isti površini GERK-a lahko upravičenec, odvisno od vrste posevka, uveljavlja plačilo za operacijo samo enkrat in sicer ali za glavni, prezimni ali neprezimni posevek. Med trajanjem obveznosti se vrste in sorte avtohtonih in tradicionalnih kmetijskih rastlin lahko zamenjajo. Operacija se izvaja na različnih vrstah rabe kmetijskih zemljišč (na GERK-ih z vrstami rabe »1100 - njive«, »1160 - hmeljišče«, »1211 - vinograd«, »1221 - intenzivni sadovnjak«, »1230 - oljčnik« in »1222 - ekstenzivni sadovnjak«). Na KMG je treba hraniti račune, iz katerih mora biti razviden nakup semena oziroma sadik avtohtonih oziroma tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, deklaracije uporabljenega semena oziroma sadik, deklaracije za nazaj (od prvega nakupa semena oziroma sadik), če se uporablja lastno pridelano seme ali sadike, kopije deklaracij za seme oz. sadike, če se seme oziroma sadike pridobijo od drugega KMG.

Seznam rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija, je dostopen na spletnih straneh MKGP in ARSKTRP.

- Obseg: del površin, vendar na celem GERK-u.
- Lokacija: se v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja.
- Območje izvajanja: celotna Slovenija.
- Višina plačila: 136,38 eura/ha letno, enako plačilo velja tudi pri kombinaciji zahteve z ukrepom EK.

KMETIJSKO-OKOLJSKA-PODNEBNA PLAČILA (UKREP KOPOP) 2015-2020

POGOJI UPRAVIČENOSTI

KMG mora:

- imeti najmanj 1 ha kmetijskih površin;
- biti vpisano v register kmetijskih gospodarstev, v skladu s predpisom, ki ureja register kmetijskih gospodarstev;
- opraviti 6-urni program usposabljanja s področja kmetijsko okoljskih in kmetijsko podnebnih vsebin;
- imeti izdelan program aktivnosti kmetijskega gospodarstva.

SPLOŠNI POGOJI

- opraviti program usposabljanja v obsegu najmanj 4 ure letno;
- v prvih treh letih trajanja obveznosti najmanj enkrat uporabiti storitev svetovanja;
- ves čas trajanja obveznosti voditi evidenco o vseh delovnih opravilih, ki se izvajajo pri ukrepu KOPOP;
- upoštevati prepoved uporabe blata iz komunalnih čistilnih naprav.

1 POLJEDELSTVO IN ZELENJADARSTVO

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Petletni kolobar
- Nmin analiza

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak
- Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje)
- Uporaba protiinsektnih mrež
- Uporaba samo FFS, dovoljenih na VVO I
- Uporaba zastirk ali mehansko zatiranje plevelov
- Konzervirajoča obdelava tal
- Ozelenitev njivskih površin
- Neprezimni medonosni posevki

2 HMELJARSTVO

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Pokritost tal v medvrstnem prostoru
- Nmin analiza

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak
- Kompostiranje rastlinskih odpadkov po obiranju hmelja
- Uporaba biorazgradljivih vrvic

3 SADJARSTVO

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Uporaba feromonskih in lepljivih vab za potrebe spremljanja škodljivih organizmov
- Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Uporaba metode konfuzije in dezorientacije
- Mehansko zatiranje plevelov (pod drevesi)
- Pokritost tal v medvrstnem prostoru z negovano ledino

4 VINOGRADNIŠTVO

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Uporaba feromonskih in lepljivih vab za potrebe spremljanja škodljivih organizmov
- Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Uporaba metode konfuzije in dezorientacije
- Mehansko zatiranje plevelov (pod trtami)
- Pokritost tal v vinogradih z negovano ledino
- Pokritost tal čez zimo v vinogradih, kjer medvrstni prostor ni pokrit z negovano ledino

5 TRAJNO TRAVINJE I

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak
- Spravilo mrve s travinja
- Opustitev silaže

6 TRAJNO TRAVINJE II

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Opustitev silaže

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika
- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak

7 POSEBNI TRAVIŠČNI HABITATI

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Košnja/paša ni dovoljena do 30.6.
- Gnojenje samo z organskimi gnojili v omejeni količini

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Spravilo mrve s travinja
- Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika

8 TRAVIŠČNI HABITATI METULJEV

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Košnja/paša ni dovoljena med 15.6. in 15.9.
- Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Spravilo mrve s travinja

9 HABITATI PTIC VLAŽNIH EKSTENZIVNIH TRAVNIKOV

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Košnja ni dovoljena pred 1.8.

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika

10 STELJNIKI

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Košnja/paša ni dovoljena do 25.8.
- Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika

11 VODNI VIRI

OBVEZNE ZAHTEVE:

- Ozelenitev njivskih površin
- Uporaba samo FFS, dovoljenih na VVO I

IZBIRNE ZAHTEVE:

- Neprezimni medonosni posevki
- Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje)

12 OHRANJANJE HABITATOV STRMIH TRAVNIKOV

13 GRBINASTI TRAVNIKI

14 REJA DOMAČIH ŽIVALI NA OBMOČJU POJAVLJANJA VELIKIH ZVERI

- Varovanje črede s preničnimi varovalnimi elektromrežami
- Varovanje črede ob prisotnosti pastirja
- Varovanje črede s pastirskimi psi

15 PLANINSKA PAŠA

- Paša po čredinkah na planini
- Planinska paša s pastirjem

16 VISOKODEBELNI TRAVNIŠKI SADOVNJAKI

17 OHRANJANJE MEJIC

18 REJA LOKALNIH PASEM, KI JIM GROZI PRENEHANJE REJE

19 OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV, KI JIM GROZI GENSKA EROZIJA

INFORMACIJE O UKREPU KOPOP

Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP)

Dunajska 160, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 580 77 92
Telefaks: (01) 478 92 06
E-pošta: aktrp@gov.si
Splet: <http://www.arsktrp.gov.si/>

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)

Dunajska 22
1000 Ljubljana
Telefon: (01) 478 90 00
Telefaks: (01) 478 90 21
E-pošta: gp.mkgp@gov.si
Splet: <http://www.mkgp.gov.si/>

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 513 66 00
Telefaks: (01) 513 66 50
E-pošta: kgzs@kgzs.si
Splet: www.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Celje

Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje
Telefon: (03) 425 55 15
Telefaks: (03) 425 55 30
E-pošta: tatjana.pevec@ce.kgzs.si
Splet: www.kmetijskizavod-celje.si

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj

Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj
Telefon: (04) 280 46 35
Telefaks: (04) 280 46 12
E-pošta: tomaz.cor@kr.kgzs.si
Splet: www.kgz-kranj.si

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 513 07 00
Telefaks: (01) 513 07 41
E-pošta: tajninstvo@lj.kgzs.si
Splet: www.lj.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor
Telefon: (02) 228 49 48 in (02) 228 49 49
E-pošta: info@kmetijski-zavod.si
Splet: www.kmetijski-zavod.si

Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
Telefon: (02) 539 14 17,
Telefaks: (02) 521 14 91
E-pošta: metka.barbaric@gov.si
Splet: www.kgzs-ms.si

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica
Telefon: (05) 335 12 00
Telefaks: (05) 335 12 60
E-pošta: info@go.kgzs.si
Splet: www.kmetijskizavod-ng.si

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto
Telefon: (07) 373 05 70
Telefaks: (07) 373 05 90
E-pošta: kgzs.zavod-nm@gov.si
Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj

Ormoška 28, 2250 Ptuj
Telefon: (02) 749 36 10
Telefaks: (02) 749 36 20
E-pošta: tajninstvo@kgz-ptuj.si
Splet: www.kgz-ptuj.si

Izdalo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Zastopa: mag. Dejan Židan
Telefon: (01) 478 90 00, Telefaks: (01) 478 90 21
Oblikovanje: FURMIL, Vidonja Milan s. p.
Tisk: DELO, d. d.
Naklada: 10.000 izvodov
Leto izdaje: 2015

